

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

04/3353 din 17.04.2020
La nr. 11-2272 din 06 aprilie 2020

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Cu referire la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale și proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea acestuia (număr unic 56/MEI/2020) transmis repetat spre expertiză juridică, comunicăm următoarele.

1. La proiectul hotărârii Guvernului de aprobare a proiectului legii menționăm că, reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite la pct. 6 din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 698/2017*. În acest context, precum și întru asigurarea uzanțelor normative, se propune includerea ministrului justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii date.

2. În proiectul legii referința la *Legea exproprierii pentru cauza de utilitate publică* se va expune ținând cont de prevederile art. 55 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, astfel încât la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.

3. La proiectul anexei la Lege, reiterăm că, primăria nu este subiect de drept or, potrivit art. 1 din *Legea nr. 436/2007 privind administrația publică locală* primăria este structură funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale. Astfel, deși în sinteza obiecțiilor și propunerilor este indicat că observația se acceptă, modificări la pct. 3 nu au fost efectuate. Propunem să se facă referință la pagina web a autorității publice locale.

Secretar de stat

Radu FOLTEA

Digitally signed by Foltea Radu
Date: 2020.04.17 11:28:59 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

04/1241 din 06.02.2020
La nr. 18-23-742 din 30 ianuarie 2020

Ministerul Economiei și Infrastructurii
Copie: Cancelaria de Stat

Cu referire la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale și proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea acestuia (număr unic 56/MEI/2020), comunicăm următoarele.

La proiectul hotărârii Guvernului:

Potrivit art. 44 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În calitate de temei legal se indică doar prevederile legale ce stabilesc competența autorității să emită actul normativ respectiv, pornind de la limitele de reglementare prevăzute de obiectul juridic al actului normativ. Astfel, subliniem că, art. 5 alin. (1) lit. d), alin. (3) și art. 6 alin. (1) lit. a) din *Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999* nu pot fi indicate drept temei pentru proiectul în cauză întrucât acesta nu se referă la competența de reglementare a Guvernului.

La proiectul legii:

La art. 4 se va ține cont că exproprierea dreptului de folosință asupra bunurilor imobile este admis pe un termen de pînă la 5 ani, dacă părțile nu convin asupra unui alt termen (art. 2 al *Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999*).

La proiectul anexei la Lege:

1. Pct. 1 se va corela cu art. 1 din proiect în partea ce ține de lucrările ce se propun a fi declarate de utilitate publică de interes național.

2. La pct. 2, din sintagma „legislația în vigoare” se vor exclude cuvintele „în vigoare” ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment. Sub acest aspect, se va revedea întregul proiect.

3. La pct. 3 se va ține cont că, primăria nu este subiect de drept (a se vedea în acest sens art. 1 din *Legea nr. 436/2007 privind administrația publică locală* care statuează că, primăria este structură funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale).

4. La pct. 19, considerăm excedente cuvintele „publică a”, deoarece proprietatea în funcție de categoria proprietarului este de stat, a unității administrativ-teritoriale sau privată.

5. La pct. 20, textul „în pct. 16” se va substitui cu textul la pct. 16.

Substituit cu textul la pct. 16
Date: 2020.02.06 15:24:17 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

6. La pct. 27 este irelevant și inutil de a defini termenii „expropriator”, „expropriat”, „act de expropriere”.

Relevăm că, definiția ca o parte a actului normativ care, după natura sa, are scopul de a reglementa drepturile și obligațiile subiecților de drept și modul de exercitare a acestora, poate fi inclusă într-un act normativ doar în cazurile și în limitele conforme cu scopul menționat. Includerea definițiilor în actul normativ trebuie să se facă doar în cazul și în limita necesară pentru reglementarea cercului subiecților, drepturilor și obligațiilor acestora și a modului de exercitare a drepturilor și obligațiilor. Pentru atingerea acestui scop se impune ca noțiunile să fie definite doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că un termen este pasibil de a fi interpretat în mai multe sensuri și autorul actului normativ decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual.

Relațiile sociale sunt foarte complexe și la momentul adoptării actului normativ este imposibil să se poată determina cu o precizie absolută toate circumstanțele raporturilor juridice reglementate. De asemenea, trebuie să se țină cont de faptul că norma de drept trebuie să fie formulată astfel încât aceasta să fie aplicabilă nu doar relațiilor sociale existente la momentul adoptării actului normativ dar și relațiilor sociale viitoare. Definirea noțiunilor însă atrage în mod inevitabil rigiditatea actelor normative și face imposibilă aplicarea acestora pentru reglementarea raporturilor juridice noi.

În situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se arate că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din *Legea nr. 100/2017*).

Secretar de stat

Radu FOLTEA

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel.(022) 26-25-23, fax 022-26-25-17

22 aprilie 2020 nr. 11/3-09/3008

La 11-2272 din 06 aprilie 2020

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Ministerul Finanțelor, a examinat repetat proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale (număr unic 56/MEI/2020)* și, în limita domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor și a propunerilor.

SECRETAR DE STAT

Tatiana IVANICICHINA

Digitally signed by Ivanicichina Tatiana
Date: 2020.04.26 14:38:04 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel. (022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

07 februarie 2020 nr. 11/3-09/219

La numărul unic 56/MEI/2020

Ministerul Economiei și Infrastructurii

La indicația Cancelarie de Stat nr. 18-23-742 din 30 ianuarie 2020, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale* și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.

SECRETAR DE STAT

Tatiana IVANICICHINA

Digitally signed by Ivanicichina Tatiana
Date: 2020.02.10 18:06:56 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Natalia Pleșca
Tel. 022-26-27-05
Email: natalia.plesca@mf.gov.md

MD-2005 mun.Chișinău, str. Constantin Tănase, 9
Tel. 20 45 81; Fax 22 07 48, E-mail: madrm@madrm.gov.md, WEB: www.madrm.gov.md

5 februarie 2020 Nr. 04/1-05/570

La nr _____ din _____

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Copie: Cancelaria de Stat

În contextul examinării proiectului hotărârii cu privire la aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri publice (număr unic 56/MEI/2020), Vă comunicăm următoarele.

1) Obiecții argumentate și explicate pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord:

Atragem atenția autorului proiectului că Procedura specială de expropriere aplicabilă lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare și extindere a drumurilor publice naționale de utilitate publică de interes național, anexă la proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare, modernizare și extindere a unor drumuri naționale este neconstituțională, întrucât încalcă prevederile articolului 46 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova potrivit căruia „Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu *dreaptă și prealabilă despăgubire*.” Contrar acestei prevederi, procedura specială conține dispoziții ce va permite expropriatului să deposedeze proprietarii bunurilor imobile până la acordarea în prealabil a despăgubirii. Astfel, enumerăm normele pe care le considerăm neconstituționale:

a) punctul 3, care stabilește că termenul de eliberare a bunului imobil nu poate fi mai mic de 30 de zile lucrătoare de la data primirii *notificării*, deci până la acordarea despăgubirii;

b) punctul 6, „(...) expropriatul are obligația de a emite/aproba actul de expropriere *care este suficient pentru obligarea* atât a expropriaților cât și a celor ca pretind un drept asupra bunului imobil expropriat *de a preda expropriatului bunul expropriat*”. Or, iarăși, nu poate fi suficient actul de expropriere, pentru obligarea proprietarului de a preda bunul expropriat. Pe de altă parte, nu este clar ce are în vedere autorul prin *actul de expropriere*, or această operațiune nu reprezintă o manifestare unilaterală de voință ca să putem vorbi de emitere sau aprobare, întrucât din normele Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, exproprierea are loc fie când părțile au convenit asupra sumei despăgubirii de expropriere, care se materializează printr-un acord autentificat notarial (art. 12 alin. (4) din Lgea 488/1999), fie când instanța stabilește suma despăgubirii de expropriere.

c) punctul 8, potrivit căruia „Transferul de la expropriat la expropriatul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (...) *se consideră data publicării*”

Digitally signed by Perju Ion
Date: 2020.02.05 10:08:00 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

actului de expropriere de către expropriat", deci iarăși pînă la data acordării despăgubirii.

d) punctul 13, potrivit căruia „Propunerea de expropriere (...) va fi depusă în termen de 20 de zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință publică a actului de expropriere (...)”. Or, în contextul normelor anterioare din Procedura specială se deduce că propunerea de expropriere are loc după transferul dreptului de proprietate, deci anterior acordării despăgubirii de expropriere.

e) la punctul 23, textul „fără a putea contesta transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință” din care se deduce iarăși că transferul dreptului de proprietate a avut loc pînă la acordarea despăgubirii.

Totodată, atragem atenția asupra unor prevederi contrare Legii nr. 488/1999 (în continuare – *Lege*):

la punctul 19, potrivit căruia „Exproprierea terenurilor din fondul forestier (...) în situația în care (...) aceștia [proprietarii] sunt cunoscuți dar se află în afara hotarelor țării, (...) sau în situația în care nu se ajunge la o înțelegere cu proprietarii, se **efectuează fără acordul** acestora”. Prin definiție, exproprierea nu presupune acordul titularului dreptului de proprietate asupra bunului expropriat de a ceda proprietatea sa. Altfel spus, în cazul exproprierii, înstrăinarea bunului are loc contrar voinței proprietarului, dar cu condiția acordării prealabile a unei despăgubiri.

la punctul 21, potrivit căruia „Decizia de stabilire a cuantumului despăgubirii pentru proprietarii/ deținătorii de alte drepturi reale care nu sunt de acord cu plata compensatorie calculată și specificată în propunerea de expropriere este emisă în baza rapoartelor de evaluare de către o comisie instituită de Guvern (...)” este contrar articolului 13 alineatul (1) din *Lege*, potrivit căruia în cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit la art.9-12, exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu poate fi făcută decît prin **hotărîre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire**. Deci dacă părțile nu ajung la un acord asupra sumei despăgubirii, atunci se trece la faza litigioasă a procesului de expropriere care se examinează în instanța de judecată.

La punctul 23, din redacția articolului 14 alineatul (1) se deduce că cererea privind stabilirea cuantumului despăgubirii o formulează expropriatorul, dar nu expropriatul.

Totodată, dorim să atragem atenția că derogările de la procedura stabilită de *Legea* nr. 488/1999 se pot face doar în caz de urgență, de asediu și de război al căror regim juridic este reglementat în *Lgea* nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.

De asemenea, menționăm că în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, proiectele lucrărilor respective cad sub incidența anexei nr. 1 și nr. 2 la *Legea* menționată. Prin urmare, acestea vor fi supuse în mod obligatoriu evaluării prealabile a procedurii evaluării impactului asupra mediului, realizată de autoritatea competentă – Agenția de Mediu.

Ministru

Ion PERJU